

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อระดับ  
พฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร  
A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF FACTORS AFFECTING PUBLIC MIND'S  
BEHAVIOR OF THAI YOUTHS IN SAKON NAKHON PROVINCE, THAILAND.

2

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดิگانต์ เพียรชัยบุญญกรณ์\*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะ และหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของ เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรระดับอายุ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษา วิธีการอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ทางสังคม ความเชื่ออำนาจในตน สุขภาพจิต กลุ่มเพื่อน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม และเพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของ เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกัน รวมถึงมุ่งพัฒนาระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของ เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เป็นกลุ่มต่ำซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เยาวชนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 599 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน ในโรงเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 149 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 จำนวน 150 คน และกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของ เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เป็นกลุ่มเสี่ยงจำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 13 ฉบับ โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.37-0.78 มีค่าความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง 0.89-0.93 และการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยาย การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ค่าสถิติที่ชนิดกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (t-test ชนิด Independent Samples) ค่าสถิติที่ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่ เป็นอิสระต่อกัน (t- test ชนิด Dependent Samples) และใช้โปรแกรม LISREL Version 8.3 ในการวิเคราะห์เส้นทาง

ผลการวิจัยพบว่า 1) เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครมีระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ตัวแปรภายนอกที่มีผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทย ในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ 2.1) ระดับอายุ 2. 2) ระดับการศึกษา และ 2.3) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนตัวแปรเพศมีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ตัวแปรภายในที่มีผลโดยตรงและโดยอ้อม ต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ 3.1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3.2) ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม 3.3) กลุ่มเพื่อน 3.4) สุขภาพจิต 3.5) ความเชื่ออำนาจในตน 3.6) วิธีการอบรมเลี้ยงดู 3.7) ประสบการณ์ทางสังคม 3.8) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนส่วนตัวแปร

\* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เหตุผลเชิงจริยธรรม และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทย ในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านสูงกว่า เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) หลังได้รับการพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## ABSTRACT

The objectives of this research were to investigate public mind' s behavior of Thai youths in Sakon Nakhon province, Thailand, with variables; in terms of age, gender, socio-economic status, educational level, family background, academic achievement, social experience, internal locus of control, mental health, peer group, motivation, moral reasoning, future orientation and self control, attitudes and public mind' s behavior of Thai youths. In addition, the research focused to compare public mind's behavior of Thai youths with different educational levels ; and to improve a level public mind' s behavior of Thai youth-at-risk in Sakon Nakhon province.

The sample consisted of 599 students in Educational institutes in Sakon Nakhon province. They were 150 Prathom Suksa 6 students, 149 Mathayom Suksa 3 students, 150 Mathayom Suksa 6 students from schools and 150 third year students and Sakon Nakhon Rajabhat University. Respectively. The experimental groups were 39 Prathom Suksa 6 students-at- risk in Sakon Nakhon Province. 13 Questionnaires were administered for collecting data with the discrimination power between 0.37-0.78 and the reliability between 0.89-0.93. The 13 hour development model comprising 13 activities were conducted in the 2010 academic year The software computer program was used for the analysis of the descriptive statistics. Pearson Product Moment Correlation, t-test (Dependent and independent Samples), and LISREL 8.3 Programs were applied to construct the causal relationship model.

### The findings were as follows:

1) The level of public mind' s behavior of Thai youths in Sakon Nakhon province were as a whole at a high level and in each aspects. 2) The exogenous variables had direct and indirect effects to the level of public mind' s behavior of Thai youths in Sakon Nakhon Province at .05 significant level. The variables were ranged from the most to the least as follows : 2.1) age 2.2) educational level, and 2.3) socio- economic status, respectively. In addition, gender had indirect effect on the public mind' s behavior of Thai youths in Sakon Nakhon province at .05 significant level. 3) The endogenous variables that had both direct and indirect effects on the level of public mind' s behavior of Thai youths in Sakon Nakhon province at .05 significant level, ranged from the most to the least : 3.1) motivation, 3.2) attitudes, 3.3) peer group, 3.4) mental health 3.5) internal locus of control 3.6) family backgrounds, 3.7) social experience and 3.8) future orientation and self control. In addition, moral reasoning and academic achievement had indirect effect on public mind' s behavior of Thai youths in Sakon Nakhon province at .05 significant level. 4). The third year students from Sakon Nakhon Rajabhat University, Mathayom Suksa 6 students, and Mathayom Suksa 3 students had higher level of public mind' s behavior than the Prathom Suksa 6 students from the schools in Sakon Nakhon

province at .01 significant level. Furthermore, the levels of public mind' s behavior of the third year students, the Mathayom Suksa 6 students, the Mathayom Suksa 3 students were as a whole and in each aspect had no not difference. 5) After training, the level of public mind' s Behavior of Thai youths-at-risk in Sakon Nakhon province (studying a Prathom Suksa 6) was higher than before the training at .01 significant level.

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จิตสาธารณะเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก ในการกำหนดความสงบสุขของสังคม สังคมใดมีผู้คนที่มีความเพียบพร้อมไปด้วยคนที่มีจิตสาธารณะ สังคมจะมีความสงบสุข การเร่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน ทำให้คนไทยในสังคมส่วนใหญ่ยังตกอยู่ในกระแสวัตถุนิยม และบริโภคนิยม เน้นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ทำให้คนขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและขาดจิตสาธารณะ ซึ่งหมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่มีเป็นประโยชน์ร่วม การเผื่อแผ่แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันมีความสำนึกและยึดมั่นในระบอบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดั่งามละอายต่อสิ่งผิดนำไปสู่ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกระดับ เกิดความเห็นแก่ตัวของแต่ละคนเกิดปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมาอาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของคนไทย การย่อหย่อนในศีลธรรม การขาดระเบียบวินัย มีการเอารัดเอาเปรียบ และเบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีการเบียดเบียนทำลายสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ และสาธารณสุขของส่วนรวมต่างๆ เพิ่มมากขึ้น (สมควร หรือกุล. 2554 : 1-2)

ความพยายามในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน มีการกำหนดในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข ตัวบ่งชี้คือ กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต และการพัฒนาสังคม ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะทางสังคม คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียนรวมถึงการรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ และได้กำหนดไว้ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คือให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลโลกเพื่อความมั่นใจว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวได้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระดับสถานศึกษา จึงกำหนดไว้ในมาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 ว่า ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5) ในส่วนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับและการสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยกำหนดให้จิตสาธารณะเป็น 1 ใน 8 ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมุ่งให้โรงเรียนพยายามสอดแทรกให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะดังกล่าวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งเรียนในทุกระดับชั้นเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคมเสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 17)

การวิจัยเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นใช้ระเบียบวิธีการวิจัย เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เช่น งานวิจัยของพรพรหม พรศพวก (2550, บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ใน สหวิทยาเขตกรุงเทพมหานครตะวันออก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง การคล้อยตามผู้อื่น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะและสามารถอธิบายผลรวมกันได้ ร้อยละ 48.20 และตัวแปรดังกล่าว

ร่วมกันสามารถพยากรณ์การมีจิตสาธารณะได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของวิทย์พัฒนท สีหา (2551, บทความย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรม อัตมโนทัศน์ และค่านิยมบุคคลทางครอบครัวร่วมกันสามารถพยากรณ์การมีจิตสาธารณะของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

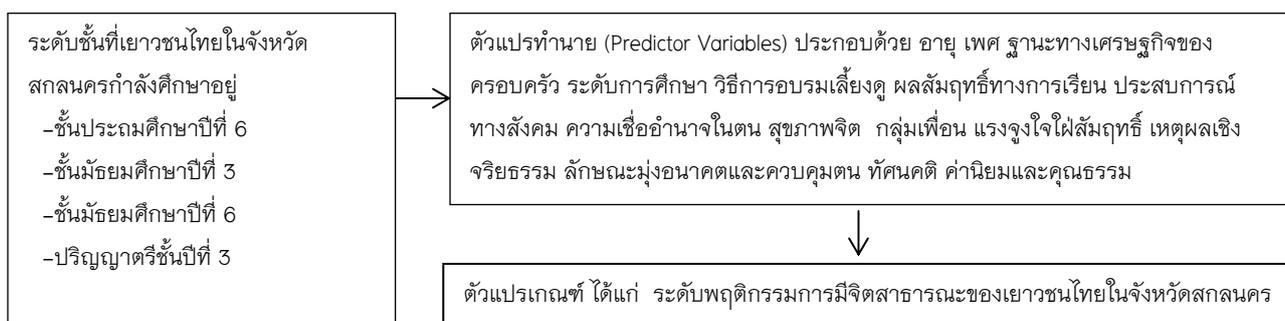
สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนอกจากต้องการศึกษาระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทย เพราะเป็นวัยที่จะต้องมีการเจริญเติบโตและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปว่ามีจิตสาธารณะมากน้อยเพียงใด และเยาวชนกลุ่มที่เรียนอยู่ในระดับชั้นใดมีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ แล้ว ผู้วิจัยยังต้องการพัฒนาเยาวชนที่มีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะว่ากลุ่มอื่นๆ และศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลต่อระดับพฤติกรรมมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทย ไม่ว่าจะเป็น เพศ ระดับอายุ ระดับการศึกษา กลุ่มเพื่อน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดาผู้ปกครอง ระดับสติปัญญา สุขภาพจิตดี ประสบการณ์สังคมสูง ทักษะคิด ค่านิยมและคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือสถานการณ์นั้น เหตุผลเชิงจริยธรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดู ว่าตัวแปรใด เป็นตัวแปรที่เป็นสาเหตุทางตรง ตัวแปรใดที่เป็นสาเหตุทางอ้อมและตัวแปรใดบ้างที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยโดยใช้โปรแกรมลิสเรล เวอร์ชัน 8.3 ทำการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อจะได้พัฒนา ตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลทางตรงและหรือทางอ้อม อันจะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาประเทศชาติประสบผลสำเร็จมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

**วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครไม่ว่าจะเป็น ระดับอายุ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษา วิธีการอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ทางสังคม ความเชื่ออำนาจในตน สุขภาพจิต กลุ่มเพื่อน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และทักษะคิด ค่านิยมและคุณธรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกัน
4. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เป็นกลุ่มต่ำซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยง

**กรอบแนวคิดการวิจัย**

**ตัวแปรอิสระ**



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษารัฐบาลในจังหวัดสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 35,611 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14,128 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 14,012 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5,859 คน นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 จำนวน 1,612 คน

### 2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ คือ เยาวชนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาในจังหวัดสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 599 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 149 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 จำนวน 150 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2554 ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงจำนวน 39 คน

### ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะตัวแปรต่างๆ ดังนี้ 1) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 1.1) ตัวแปรทำนาย (Predictor Variables) ประกอบด้วย อายุ เพศ สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษา วิธีการอบรมเลี้ยงดู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพทางสังคม ความเชื่ออำนาจในตน สุขภาพจิต กลุ่มเพื่อน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ทักษะคิด ค่านิยมและคุณธรรม 1.2) ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร 2) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครประกอบด้วย 2.1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับชั้นที่เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครกำลังศึกษาอยู่ 2.2) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทย

## สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ผลการวิเคราะห์ พบว่า เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครมีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง ทั้งระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายองค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ องค์ประกอบ ที่ 2 การถือเป็นที่ที่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ องค์ประกอบที่ 1 คือการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม และองค์ประกอบที่ 3 คือ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาศึกษา ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ยกเว้นตัวแปรสุขภาพจิต ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชน ในจังหวัดสกลนคร ส่วนตัวแปรคู่

อื่นส่วนใหญ่มักมีความสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีเพียงบางตัวแปรเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งได้แก่ตัวแปรระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวแปรสุขภาพจิต กลุ่มเพื่อน ระดับอายุ สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษา ตัวแปรประสบการณ์ทางสังคมกับตัวแปรเพศตัวแปรสุขภาพจิตกับตัวแปรทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม ตัวแปรกลุ่มเพื่อนกับตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนและตัวแปรเพศ ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับตัวแปรระดับการศึกษา ตัวแปรทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมกับตัวแปรเพศ ตัวแปรเพศกับตัวแปรระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะ

3. การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า

3.1 ตัวแปรภายนอกที่มีผลโดยตรงต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ (1) ระดับอายุ (2) ระดับการศึกษา และ (3) สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นอกจากนี้ยังพบอีกว่าระดับอายุ ระดับการศึกษาและสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นอกจากมีผลโดยตรงต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังมีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นเช่นกัน

3.2 ตัวแปรภายในที่มีผลโดยตรงต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม กลุ่มเพื่อน สุขภาพจิต ความเชื่ออำนาจในตน วิธีการอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์ทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน นอกจากนี้ยังพบอีกว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม กลุ่มเพื่อน สุขภาพจิต ความเชื่ออำนาจในตน วิธีการอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์ทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนนอกจากมีผลโดยตรงต่อระดับพฤติกรรม กรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังมีผลโดยอ้อมตรงต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นเช่นกัน

3.3 ตัวแปรภายนอกที่มีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียงตัวเดียวคือตัวแปรเพศโดยผ่านทางสุขภาพจิตและลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน

3.4 ตัวแปรภายในที่มีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 มีดังนี้คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งโดยรวมและรายองค์ประกอบ โดยเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายองค์ประกอบทุกองค์ประกอบสูงกว่าเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายองค์ประกอบทุกองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

5. การพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้คือเยาวชนที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5.1 การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครในกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการพัฒนา (จำนวน 39 คน) กับกลุ่มตัวอย่างเยาวชน ที่เก็บข้อมูลพื้นฐาน (จำนวน 150 คน) ผลการเปรียบเทียบพบว่า เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จะทำการพัฒนากับกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่เก็บข้อมูลพื้นฐานมีระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะโดยรวมและรายองค์ประกอบทุกองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

5.2 การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครในกลุ่มตัวอย่างที่ทำการพัฒนา ก่อนและหลังการพัฒนานำเสนอผลการเปรียบเทียบ พบว่า เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการพัฒนามีระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะโดยรวมและรายองค์ประกอบทุกองค์ประกอบสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## อภิปรายผล

1. การอภิปรายผลเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร

1.1 ตัวแปรที่มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร

1.1.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางกลุ่มเพื่อน และเหตุผลเชิงจริยธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นคุณลักษณะที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว จะเป็นผู้ที่ใฝ่ดี มีความมุ่งมั่น มีความปรารถนาและความมานะบากบั่นฝ่าฟันอุปสรรคในการที่จะกระทำในสิ่งต่างๆ ที่ตนเองเห็นว่าถูกต้องและเหมาะสมกับตนเอง

1.1.2 ระดับอายุ มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิงจริยธรรมและทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเยาวชนที่มีอายุมากขึ้นจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาการรู้การคิด (ตามทฤษฎีของเพียเจต์) และมีพัฒนาการทางจริยธรรมองกวมมากขึ้น เนื่องจากเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ เกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถควบคุมการกระทำของตนเองได้ และสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองเป็นผลจากการกระทำของตนและเชื่อมั่นว่าทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว จึงมุ่งมั่นที่จะประพฤติหรือการกระทำสิ่งต่างๆ ที่ดีที่งาม จากเหตุผลดังกล่าวนี้เองจะทำให้เยาวชนที่มีอายุมากขึ้นจะมีระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะสูงขึ้นไปด้วย

1.1.3 ระดับการศึกษา มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางกลุ่มเพื่อน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเหตุผลเชิงจริยธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาจะเป็นตัวหล่อหลอมให้เยาวชนรู้ ความถูกต้องของการประพฤติปฏิบัติตน ในขณะที่ศึกษาเล่าเรียนจะให้เห็นแบบของพฤติกรรม เห็นตัวแบบที่ดีและไม่ดี ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูอาจารย์ว่าควรรับเอาพฤติกรรมแบบใดไปเป็นต้นแบบของการประพฤติปฏิบัติตน นอกจากนี้การเรียนที่สูงขึ้นจะทำให้ตนเองได้รับประสบการณ์ทางสังคมเพิ่มมากขึ้นทำให้รู้ว่าสิ่งใดควรประพฤติปฏิบัติ สิ่งใดไม่ควรประพฤติปฏิบัติ

1.1.4 ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออำนาจในตน กลุ่มเพื่อน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมเป็นท่าที แนวโน้มและความคิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือสถานการณ์ที่ตนเองเผชิญอยู่ซึ่งอาจเป็นทางด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ การพัฒนาทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมจะได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยการจงใจและไม่จงใจของผู้ใหญ่ เด็กจะรู้ว่า

อะไรดีควรทำอะไรไม่ดีไม่ควรทำ แต่ถ้าเขาชวนมีทัศนคติที่ดีจะทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อว่าทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีความเชื่อมั่นว่าตนเองเราสามารถชักจูงเพื่อนๆ ให้ดำเนินชีวิตไปในทาง ที่ถูกต้อง และเกิดแรงจูงใจในการกระทำความดีงาม

1.1.5 กลุ่มเพื่อน มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางวิธีการอบรมเลี้ยงดู และความเชื่ออำนาจในตนที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มเพื่อน เป็นลักษณะของเยาวชนที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและอยู่ในวัยเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาเดียวกันมีความสนใจไปในทิศทางเดียวกันและนิยมประกอบกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ดังนั้นถ้าเยาวชนคบเพื่อนที่ดีเพื่อนๆ ก็จะชักจูงให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี ถ้าเยาวชนคบเพื่อนที่มีความประพฤติไม่ดีเพื่อนๆ ก็จะชักจูงไปประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม จากเหตุผลที่นำเสนอดังกล่าวข้างต้นจึงน่าจะสรุปได้ว่าการคบเพื่อน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีระดับพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะสูงหรือต่ำไปด้วย

1.1.6 สุขภาพจิต มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางเหตุผลเชิงจริยธรรมที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสุขภาพจิตเป็นความรู้สึกของจิตใจที่เป็นไปในทางเชิงบวกหรือเชิงลบคือการมองสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวอย่างมีความสุขหรือทุกข์อันจะนำไปสู่การกระทำดีหรือไม่ดีกับบุคคลหรือสิ่งต่างๆ รอบตัว สุขภาพจิตเป็นสิ่งจำเป็นแก่การรับรู้สภาพแวดล้อมได้อย่างถูกต้องแม่นยำและเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมได้มาก

1.1.7 ความเชื่ออำนาจในตน มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางกลุ่มเพื่อนและลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความเชื่ออำนาจในตน เป็นความเชื่อหรือการรับรู้ของบุคคลที่ว่ามีผลใดๆ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งใด ถ้าบุคคลมีความเชื่อหรือรับรู้ว่ามีผลหรือเหตุการณ์ใดๆ ที่เกิดกับตนเป็นผลมาจากการกระทำของตนและตนสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นได้มาก ก็จะเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน การที่คนเรามีความเชื่ออำนาจในตน เชื่อว่าตนเองสามารถกระทำความดีได้เมื่อไปคบกับกลุ่มเพื่อนก็จะสามารถชักจูงกลุ่มเพื่อนให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีได้ สามารถแสดงพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะได้

1.1.8 วิธีการอบรมเลี้ยงดู มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ทางสังคม สุขภาพจิต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวิธีการอบรมเลี้ยงดูหมายถึง วิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองใช้ในการดูแลบุตรหลานของตนเองไม่ว่าจะเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลซึ่งเป็นวิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองใช้การอธิบายเหตุผลในขณะที่สนับสนุนหรือห้ามปรามการกระทำของบุตรหลานหรือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรหลานด้วยความรัก ความเอาใจใส่ใกล้ชิดสนับสนุนและช่วยเหลือ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะส่งผลทางบวกต่อระดับความเป็นคนดีในตัวของเขาเอง ในขณะที่เดียวกันวิธีการเลี้ยงดูที่ดีที่ถูกต้องจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเยาวชน เช่น การเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้บุตรหลานแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ส่งเสริมการใช้เหตุผล ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดหาเหตุผล ตลอดจนส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับประสบการณ์ทางสังคมไม่ว่าจะเป็นการฝึกให้บุตรหลานได้เห็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต จะช่วยให้เยาวชนมีความเป็นคนดีมากขึ้น

1.1.9 ประสบการณ์ทางสังคม มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางกลุ่มเพื่อนและเหตุผลเชิงจริยธรรมที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทำให้มีการรับรู้ การกระทำ ความคิดเห็นของบุคคลอื่นและรับรู้ว่าคุณค่าความคิดเห็นตลอดจนการกระทำของตนเองเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ อันจะนำมาสู่การปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้

ไปในทางที่สังคมยอมรับ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดประสบการณ์ทางสังคมของเยาวชนจากการเห็นแบบอย่างการกระทำ การสนับสนุนทางสังคมและผลของการกระทำของบุคคลใกล้เคียง เช่น กลุ่มเพื่อน นักเรียน นักศึกษาทั่วไป ครู อาจารย์ที่ทำหน้าที่สั่งสอนอบรม ตลอดจนการเปิดรับสื่อมวลชนชนิดต่างๆ ของบุคคล การได้รับประสบการณ์ทางสังคม เช่น การได้เห็นแบบอย่างที่ดี ในขณะที่เดียวกันประสบการณ์ทางสังคมจะช่วยพัฒนาให้เยาวชนให้เหตุผลที่เหมาะสมในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ที่ตนเองเผชิญอยู่ เหตุผลนี้จะแสดงถึงเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล ดังนั้นถ้าเยาวชนพยายามเสริมสร้างพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นและพยายามยับยั้งการเกิดพฤติกรรมในกรณีที่มีการเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะช่วยให้เยาวชนมีระดับจริยธรรมสูงขึ้น

1.1.10 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางวิธีการอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์ทางสังคม เหตุผลเชิงจริยธรรม และทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นความสามารถของบุคคลในการเห็นความสำคัญของผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนงานปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการโดยไม่หลงไหลไปกับบอวยทั้งปวง มีการรับรู้การกระทำ รับรู้ความคิดเห็นของบุคคลอื่นและรับรู้ว่าความคิดเห็นตลอดจนการกระทำของตนเองเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ จะช่วยให้เยาวชนประพฤติดีมากขึ้นแสดงพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะมากขึ้นเพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับของสังคม

1.1.11 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ซึ่งผลโดยอ้อมผ่านทางระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกลุ่มเพื่อนจะเห็นได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จะมีส่วนกำหนดจริยธรรมของเยาวชน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีพัฒนาการด้านการตัดสินใจเชิงจริยธรรมช้ากว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลางและสูง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524) การที่เยาวชนมาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจสูงทำให้ไม่เกิดสภาวะขาดแคลนสิ่งต่างๆ ไม่เกิดความคับข้องใจในเรื่องจากปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิต เช่น การกินอิ่มนอนหลับ เรื่องเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ได้รับการทะนุบำรุงร่างกายเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้เยาวชนมีระดับสติปัญญาดีซึ่งส่วนใหญ่วัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีโอกาสเข้าสังคมกับคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็มากขึ้น ได้รู้จักเพื่อนที่มีความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน พยายามปรับตัวเพื่อให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้อย่างเหมาะสมและเต็มใจและพัฒนาคูณงามความดีที่มีอยู่ในตัวตนของตนให้สูงขึ้น

## 1.2 ตัวแปรที่มีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร

1.2.1 ตัวแปรเพศมีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะโดยผ่านทางสุขภาพจิต ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในความเป็นจริงเพศชายมักจะถูกคาดหวังให้มีบทบาทของความเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง ถ้าเยาวชนเพศชายมีลักษณะอดได้ทนได้ อดเปรี้ยวไว้กินหวานได้จะก่อให้เกิดสิ่งที่ตั้งถามขึ้นในตนเองมากขึ้น

1.2.2 เหตุผลเชิงจริยธรรมมีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ โดยผ่านทางวิธีการอบรมเลี้ยงดู สุขภาพจิตและลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้น เหตุผลนี้จะแสดงถึงเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของ ดังนั้นการที่คนเราจะมีการพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมจะเกี่ยวข้องกับการได้รับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ตลอดจนการมีสุขภาพจิตดีและการเกิดลักษณะอดเปรี้ยวไว้กินหวานได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของการมุ่งอนาคตและควบคุมตนของมนุษย์เราซึ่งจะส่งผลให้บุคคลนั้นเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและแสดงพฤติกรรมการทำความดีเช่นการแสดงพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ

1.2.3 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะโดยผ่านทางวิธีการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม ในการวิจัยครั้งนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแทนในการวัดความสามารถทางสมองในการคิดเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น การจดจำ ความเข้าใจ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สร้างหรือพัฒนา ตลอดจนประเมินสิ่งต่างๆ รอบตัว เนื่องจากคนที่มีระดับสติปัญญาดีหรือผู้ที่มีเชาว์ปัญญาสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีจะเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการเรียนรู้และมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล สามารถคิดในเรื่องที่สลับซับซ้อนและเป็นนามธรรมได้ได้มากกว่าเยาวชนที่มีเชาว์ปัญญาต่ำ ดังนั้นเยาวชนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงสามารถเรียนรู้ความรู้เชิงจริยธรรมจากการอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ครูอาจารย์ เป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงและมีพฤติกรรม จริยธรรมด้านการเสียสละได้มากกว่าเยาวชนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้การที่เยาวชนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีจะช่วยให้มีความพยายามกระทำสิ่งที่ดีงามและแสดงพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะโดยผ่านทางวิธีการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน และทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมนั่นเอง

2. การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทย ในจังหวัดสกลนคร ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านทุกด้าน สูงกว่าเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ที่กำลังเรียน อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพัฒนาการทางสมองตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ในขั้นต้นของการพัฒนาการคิดแบบนามธรรม (Formal Operational Stage) ถ้าต้องการพัฒนาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะให้สูงขึ้น ครูอาจารย์ต้องพูดจาอธิบายกับเด็กให้รู้ถึงผลได้ผลเสียในการที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ในสถานการณ์นั้นเสียก่อนเพื่อเป็นการสอนเด็ก หรือเป็นตัวแบบในการตัดสินใจให้แก่เด็ก และครูต้องประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กอย่างแท้จริง เพื่อเด็กจะได้เห็นแบบอย่างและประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องฝึกพฤติกรรมกรมการแสดงออกซึ่งการมีจิตสาธารณะเพื่อเป็นการช่วยสังคม

3. การพัฒนาระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนคร ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้คือเยาวชนที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าพบว่า เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการพัฒนาพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อตรวจสอบประสิทธิผลของการพัฒนาพฤติกรรม กรมการมีจิตสาธารณะของแผนการอบรมเพื่อดูความก้าวหน้าของระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะของกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดว่าถ้าค่าดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 (หรือตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป) จะถือว่าแผนการอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

## ข้อเสนอแนะในการวิจัย

### 1. ข้อเสนอแนะในด้านการนำไปประยุกต์ใช้

1.1 สำหรับผลการวิจัยที่ พบว่า ตัวแปรภายนอกที่มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ดังนี้คือ (1) ระดับอายุ (2) ระดับการศึกษา และ (3) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนตัวแปรเพศมีผลโดยอ้อมระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงอย่างเดียว และตัวแปรภายในที่มีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ (1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (2) ทศนคติ ค่านิยมและคุณธรรม (3) กลุ่มเพื่อน (4) สุขภาพจิต (5) ความเชื่ออำนาจในตน (6) วิธีการอบรมเลี้ยงดู (7) ประสบการณ์ทางสังคม และ (8) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของควรดำเนินการในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1.1 จากผลการวิจัยที่ พบว่า ตัวแปรระดับอายุ และระดับการศึกษา มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นบิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครอง จึงควรส่งเสริมให้บุตรหลาน ของตนเองเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพราะการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจะทำให้เขาได้พัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ทั้งในเชิงวิชาการและด้านจริยธรรมจากครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอน และขณะเดียวกันบิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครองก็ต้องพยายามอดทน และคอยดูแล อบรมสั่งสอน ชี้แนะระดับประครองและให้กำลังใจแก่บุตรหลานของตนให้อยู่ในกรอบความประพฤติอันดีงาม และเพื่อให้ผ่านพ้นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อไปได้ด้วยดี ในขณะเดียวกันตัวเยาวชนเองต้องให้ ความสำคัญของการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเช่นกันเพราะ ไม่ใช่แค่การศึกษาจะเป็นตัวพัฒนาพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะ ยังเป็นตัวที่พัฒนาศักยภาพในการประกอบวิชาชีพที่สำคัญที่สุดอีกด้วย และอดทนรอเวลาที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์

1.1.2 จากผลการวิจัยที่ พบว่า ตัวแปรทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ดังนั้นบิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครองจึงควรตระหนักว่าควรสร้างครอบครัวให้มีความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจก่อนที่จะให้กำเนิดบุตรหลาน หรือให้กำเนิดบุตรในจำนวนที่ เหมาะสม เพื่อไม่ให้เด็กเกิดมาท่ามกลางความขัดสนของครอบครัว เพราะจะทำให้เด็กที่เกิดมามีพัฒนาการทางการแสดงพฤติกรรมกระทำคามดีไม่เต็มที่เท่าที่ควร

1.1.3 จากผลการวิจัยที่ พบว่า ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นบิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครองและครูอาจารย์จึงควรมุ่งเน้นการปลูกฝังให้เยาวชนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการกระทำคามดีงาม โดยใช้ตนเองเป็นแบบอย่างหรือเป็น แม่แบบ ซึ่งจะเกิดผลดีเพราะแม่แบบที่มีความใกล้ชิดจะมีอิทธิพลที่ให้เกิดการเรียนรู้แบบอย่างสูงและมีประสิทธิภาพ

1.1.4 จากผลการวิจัยที่ พบว่า ทศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น บิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครอง และครูอาจารย์จึงควรสร้างความตระหนัก และปลูกฝังทศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมอันดีงามให้เกิดขึ้นในตัวของเยาวชนเอง และการกระทำตนเป็นคนดี เป็นศรีสังคมให้แก่เยาวชนในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ ถึงแม้ว่าจะกระทำได้ค่อนข้างยากและต้องใช้เวลามากในการปลูกฝังคุณลักษณะดังกล่าวก็ตาม

1.1.5 จากผลการวิจัยที่ พบว่า กลุ่มเพื่อนมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น บิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครองและครูอาจารย์จึงควรชี้แนะให้คำแนะนำในการคบเพื่อนของเยาวชน โดยเน้นย้ำเสมอถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีผลทางบวกหรือทางลบต่อเยาวชนเอง สอนให้เยาวชนรู้ซึ่งถึงสุภาษิต “คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล” และคอยดูแลการคบเพื่อนฝูงของบุตรหลานอยู่ห่างๆ ตลอดเวลา

1.1.6 จากผลการวิจัยที่พบว่า สุขภาพจิตมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น บิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครองและครูอาจารย์จึงควรชี้แนะเยาวชนว่า การมีสุขภาพจิตที่ดี คือ ไม่มีความวิตกกังวลในเหตุการณ์ต่างๆ มากเกินไป เป็นคนที่มีความวิตกกังวลน้อย หรือในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ สุขภาพจิตที่ดีช่วยให้รับรู้สภาพแวดล้อมได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมได้มาก แต่ถ้า สุขภาพจิตไม่ดีก็จะไม่สามารถได้รับประโยชน์จากประสบการณ์อย่างเต็มที่ ดังนั้นเยาวชนควรรักษาสุขภาพจิตของตนเองให้ดีเพราะจะทำให้ตนเองพิจารณาสิ่งต่างๆ รอบตัวตามความเป็นจริง ลดความเห็นแก่ตัวทำให้แสดงพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะสูงขึ้น

1.1.7 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น บิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครองและครูอาจารย์จึงควรชี้แนะให้เยาวชนเกิดความเชื่อว่า ตนเองสามารถที่จะกระทำการต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และตนเองมีอำนาจที่จะควบคุมผลหรือเหตุการณ์ใดๆ ที่เกิดกับตน และเหตุการณ์นั้นๆ ไม่ได้เกิดจากอิทธิพลของอำนาจภายนอก เช่น โชคความบังเอิญ อำนาจลึกลับ หรืออำนาจบุคคลอื่น ซึ่งถ้าเยาวชนมีความเชื่อเช่นนี้จะทำให้ตนเองเกิดความมุ่งมั่นปรารถนาที่จะประพฤติปฏิบัติเป็นคนดี แสดงพฤติกรรมช่วยเหลือสังคมมากขึ้น แสดงพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะมากขึ้นเพราะมีความเชื่อว่าทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งจะทำให้เป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติสืบไป

1.1.8 จากผลการวิจัยที่พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น บิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครอง จึงควรเลี้ยงดูบุตรหลานแบบใช้เหตุผล ซึ่งเป็นวิธีการที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองใช้การอธิบายเหตุผลในขณะที่สนับสนุนหรือห้ามปรามการกระทำของบุตรหลาน หรือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรหลาน ด้วยความรัก ความเอาใจใส่ โกลัซัดสนับสนุนและช่วยเหลือ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะส่งผลทางบวกต่อระดับจริยธรรมในตัวของเยาวชนเอง ในขณะที่เดียวกันวิธีการเลี้ยงดูที่ดีที่ถูกต้องจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเยาวชน เช่น การเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้บุตรหลานแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี มีเหตุมีผลจะช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดหาเหตุผล ตลอดจนส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับประสบการณ์ทางสังคมไม่ว่าจะเป็นการฝึกให้บุตรหลานได้เห็นแบบอย่างที่ดีใน การดำเนินชีวิต แบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี อยากช่วยเหลือคนอื่น อยากช่วยเหลือสังคมมากขึ้น ประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีงาม และมีสุขภาพจิตที่ดี ไม่วุ่นไหวต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น จึงจะทำให้เยาวชนมีระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะสูงขึ้น

1.1.9 จากผลการวิจัยที่พบว่าประสบการณ์ทางสังคมมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นบิดามารดา ตลอดจนผู้ปกครองและครูอาจารย์จึงควรจัดประสบการณ์ทางสังคมให้ เยาวชนได้พบเห็น เช่น การใช้เทคนิคแม่แบบ การสร้างความตระหนักและการปรับพฤติกรรมและกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งใช้การเห็นแบบอย่างทั้งที่ดีและไม่ดีในการประพฤติปฏิบัติตัว ตลอดจนการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนำมาทำให้เยาวชนได้รู้ซึ่งถึงความจำเป็นของการเป็นคนดี สิ่งดังกล่าวจะทำให้เยาวชนมีความเป็นคนดี แสดงพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะมากขึ้น

1.1.10 จากผลการวิจัยที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนวัยรุ่นในจังหวัดสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเป็นความสามารถของบุคคลในการเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนงานปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการโดยไม่หลงไหลไปกับอบายทั้งปวง ดังนั้นจึงมีลักษณะอดได้ ทนได้ รอดสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทางที่ดีได้และการมุ่งอนาคตสามารถทำนาย

ล่วงหน้าเกี่ยวกับพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาได้ โดยการสังเกตเห็นผลดี ผลเสียในอนาคตที่เกิดจากการกระทำในปัจจุบันของตน ดังนั้น บิดามารดาตลอดจนผู้ปกครอง และครูอาจารย์จึงควรปลูกฝังให้บุตรหลานและนักเรียนที่เป็นเยาวชนให้เกิดลักษณะดังกล่าว และมีความคงทนอยู่ตลอดไป

1.2 จากผลการวิเคราะห์ที่พบว่า ระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เรียนอยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านทุกด้าน สูงกว่าเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่กำลังเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นสิ่งที่สถาบันการศึกษาควรดำเนินการก็คือ การจัดให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี แสดงพฤติกรรมช่วยเหลือสังคมให้มากที่สุด และครูผู้สอนควรปฏิบัติตนให้เป็น แบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ ในการแสดงพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ กระทำตนให้เป็นปูชนียบุคคลที่นักเรียนยกย่อง การที่นักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวได้เห็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอจะทำให้ให้นักเรียนปรับพฤติกรรมของตน ตลอดจนปรับเปลี่ยนเจตคติของตนเองไปในทางที่ถูกที่ควรและประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมากขึ้นกว่าเดิม

1.3 การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครในกลุ่มตัวอย่างที่ทำการพัฒนา ก่อนและหลังการพัฒนา นำเสนอผลการเปรียบเทียบพบว่า เยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการพัฒนา มีระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านทุกด้าน สูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการพัฒนาระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้เทคนิคแม่แบบ การใช้กลุ่มสัมพันธ์ การสร้างความตระหนักและการปรับพฤติกรรม เป็นสิ่งที่ใช้ได้ผล ครูควรเอาไปใช้เป็นต้นแบบการสอนในการพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

## 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ในแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อผลต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครสามารถอธิบายสมการโครงสร้างรวมทั้งหมดได้ร้อยละ 67.00 แสดงว่า ยังมีตัวแปรอื่นที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครที่ยังไม่ได้นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ควรที่นักวิจัยที่สนใจจะได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของตัวแปรต่างๆ ที่มีต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของคนเราเพื่อนำตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้มาศึกษาเพิ่มเติมว่าจะสามารถ อธิบายความแปรปรวนของระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครเพิ่มขึ้นอีกหรือไม่เพียงใด

2.2 งานวิจัยที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุควรพิจารณาตัวแปรที่จะศึกษาว่าเป็นตัวแปรที่ใช้เครื่องมือวัด ที่มีการตรวจสอบซ้ำแล้วความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ ข้อคำถามมีความแปรปรวนร่วมกัน มีมาตรวัดในระดับอันตรภาค (Ratio) ขึ้นไป หากตัวแปรมีการแยกเป็นองค์ประกอบย่อย ก็ควรจะเลือกเฉพาะตัวแปรที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากการวิเคราะห์องค์ประกอบมาแล้ว นอกจากนี้ควรเป็นตัวแปรที่มีทฤษฎีและหลักฐานการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมายืนยันสนับสนุนจึงจะสามารถนำมาใช้ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบิดามารดา ผู้ปกครอง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเยาวชนเองที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาระดับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของเยาวชนไทยในจังหวัดสกลนครหรือจังหวัดใกล้เคียงหรือในภูมิภาคอื่นๆ ในประเทศไทย

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยในภาคต่างๆ ว่ามีระดับความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพราะในปัจจุบันพบว่าในท้องถิ่นบางแห่งมีเหตุการณ์ที่น่าจะเกี่ยวข้องกับความแตกต่างของระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนไทยปรากฏชัดเจน เพื่อจะได้หาทางพัฒนาในกลุ่มเยาวชนในท้องถิ่นที่มีระดับระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะอยู่ในกลุ่มเสี่ยงให้สูงขึ้น

2.5 ควรศึกษาระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนในด้านต่างๆ เช่น การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม อย่างเจาะลึก เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพประกอบ

2.6 ในการวิจัยเพื่อพัฒนาระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของเยาวชนควรทำการวิจัยเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะด้วยวิธีต่างๆ กันว่าจะได้ผลในการพัฒนาระดับพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะใกล้เคียงกันหรือไม่ เช่น การใช้เทคนิคแม่แบบ การใช้กลุ่มสัมพันธ์ การสร้างความตระหนักและการปรับพฤติกรรม การสอนแบบมนตรกรรมล้านี้ก เป็นต้น เพราะการใช้เทคนิคอย่างหลากหลายในการพัฒนาพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะ

## เอกสารอ้างอิง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543.

\_\_\_\_\_. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารทางวิชาการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับ การวิจัยทางสังคมศาสตร์และ

พฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

\_\_\_\_\_. โมเดลลิสเรลสถิติวิเคราะห์สำหรับวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

เบญจพร ทศนไพโร. การพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนด้านการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน โรงเรียนบ้านโนนรัง

อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.

รักใหม่ ลุนศรี. การพัฒนาจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนกกอก อำเภอสีดา

จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.

เรียม นมรักษ์. การวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักศึกษาในองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.

ศิริ แคนสา. การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนคอนสวรรค์. ปริญญาโท กศ.ด.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์. ผลการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. คุณธรรมนำความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ :

สำนักงานมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550.

เอกสรร์ บุณยสวัสดิ์. การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านมะกอก อำเภอพิมาย

จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.

- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. ที่ส่งผลกระทบต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2552.
- Bandura, A. Social Learning and Personality Development. New York : Rinehart & Winston, 1977.
- Brown,B.B. “The Role of Peer Groups in Adolescents’ Adjustment to Secondary School,” *In Peer Relationships and Children*. (pp.88–216). New York : John Wiley & Son Inc, 1989.
- Bukowski, W.B. and Betsy Hoza. “Popularity and Friendship Issues in the Theory Measurement, and Outcome,” in Peer Relationships and Children. (pp.15–45). New York : John Wiley & Son Inc., 1999.
- Bull. Moral Development Psychology. New York : John Wiley and Sons, 1969
- Damon W. and E. Phelps. “Strategic User of Peer Learning in Children’s Education,” *In Peer Relationships and Children*. (pp.135–137). New York : John Wiley & Son Inc., 1989.
- Eysenck, H.J. The Structure of Human Personality. (3 rd ed.) London : Methern, 1970.
- Hilton J.M. “The Relationship Between the Level of Moral Judgement of High School Students and their Levels of Interpersonal Trust, Socio Economic Status, and Intelligence,” Dissertation Abstract International, 39(4), 3375–A., 1978.
- Harrold. Perspective in Child Psychology. New York. : McGraw–Hill Book. Company., 1954.
- Holstein, C.B. “Irreversible, Stepwise Sequence in the Development of Moral Judgement : a Longitudinal Study of Males and Females,” Child Development, 48, 51–56., 1976.
- Jack Braeden Arbuthnot and David Faust. Teaching Moral Reasoning : Theory and Practice. New York : Harper and Row Publishers., Inc., 1981.
- Jones etal. Moral Development. London : George Allen and Unwin Ltd., 1960.
- Joreskog, K.G and Dag Sorbom. Lisrel 8.3 : A guide to the Program And Applications. 2<sup>nd</sup> ed.Chicago : SPSS Inc., 1989 b.
- Kohlberg. Stage and Sequence : The Cognitive Developmental Approach to Socialization. In D.A. Gosilin, (Ed), Hand Book of Socialization Theory and Research. Chicago : Rand McNally., 1969.

